

הריבוד

[1]

ערלה א:ד ז.

כיני מתניתא ערוגה של כלאי הכרם.
אמר ר' יוסי בי רבי מתניתא ערוגה של כלאי הכרם.

דברי הסתם (כיני מתניתא) אינם מוסיפים לא שם אומרה ולא כלום, ומתחייב שדברי ר' יוסי נוספו אחרי שדברי הסתם כבר היו קבועים בתלמוד. העורכים העדיפו לא להפריע את דברי הסתם ונסתפקו בקריאה הכפולה שנגרמה בכך. אותה התופעה אנו מוצאים גם להלן:

והדא מתניתא מה היא? ר' יוחנן אמר במחלוקת. ר' שמעון בן לקיש אמר דברי הכל.
ר' יוסי בר' בון אמר אילין שמועתא הדא ר' יוחנן אמר במחלוקת. ר' שמעון בן לקיש אמר דברי הכל.
(ערלה ב:ד יג:)

[2]

פסחים א:א עמ א

1. א כתיב (שמות יב) ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים. (שם) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות וגומר. . . אלא אם אינו ענין לאכילת מצה תניהו ענין לביעור חמץ.
1. ב למה לאור הנר? א"ר שמואל בר רב יצחק מפני שהנר בודק כל שהוא. למה בלילה. א"ר יוסה שאין בדיקת הנר יפה אלא בלילה.
2. ר' מנא לא אמר כן (שם) ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם עשה שיהו היום והלילה משומרין. ויתחיל ב"ג ויהא היום והלילה משומרין?! אף אית ליה כיי דמר ר' יוסי. ויתחיל אור לי"ג? אין כיני יבדוק אפי' מר"ח!
4. ר' ירמיה אמר רב שמואל בר רב יצחק בעי מהו לבדוק לאור האבוקות?

אילו היה כאן רק מקור אחד, היו דברי ר' מנא ודברי הסתם הדנים במקור לדין "אור לארבעה עשר" באים אלו ליד אלו. אלא כל דברי הסתם, יחד עם השאלות (1 ב) היו קבועים בנוסח לפני שהוספו דברי ר' מנא.

[3]

ברכות א:א ב עמ ב

1. כמה כוכבים יצאו ויהא לילה? ר' פינחס בשם ר' אבא בר פפא כוכב אחד ודאי יום שנים ספק לילה שלשה ודאי לילה.
2. . . בערב שבת ראה כוכב אחד ועשה מלאכה פטור. שנים מביא אשם תלוי. שלשה מביא חטאת. ראה כוכב אחד במוצאי שבת מביא חטאת. שנים מביא אשם תלוי שלשה פטור. ר' יוסי בר בון בעי אין

תימר שנים ספק ראה שני כוכבים בערב שבת והתרו בו ועשה מלאכה. מה נפשך וכו' 3. **הדא דתימר באילין דלית דאורחיהון מתחמיא ביממא ברם ביאילין דאורחיהון מתחמיא ביממא לא משערין בהון. אמר ר' יוסי בר' בון ובלחוד דיתחמון תלתא כוכבין בר מן הדא כוכבתא.**

"הדא דתימר", היא הערת פירוש (ההופכת לארמית) החוזרת אל דברי ר' פינחס "כוכב אחד ודאי יום שנים ספק לילה שלשה ודאי לילה". ההערה אינה במקומה וברור שהוספה אחרי הרצף שכבר היה קבוע לפניה.

וכן סודרה הסוגיה הבבלית המקבילה שכנראה סידרה מחדש את הירושלמית:

(שבת לה:)

1. א"ר יהודה אמר שמואל כוכב אחד יום שנים בין השמשות שלשה לילה תנ"ה כוכב אחד יום שנים בין השמשות שלשה לילה

3. א"ר יוסי לא כוכבים גדולים הנראין ביום ולא כוכבים קטנים שאין נראין אלא בלילה באלא בינונים

2. א"ר יוסי בר' זבידא העושה מלאכה בשני בין השמשות חייב חטאת ממה נפשך

[4]

גיטין א:ה ט עמ א

דלמא רבי דוסתאי בי רבי ינאי ור' יוסי בן כיפר נחתון מיגבי לחבריה תמן ואיתאמרת עליהון לישן ביש אתון בעיי מיפקא מיניה אמרין לון כבר זכינן אמרין לון אנן בעי תקימינון טבאת וכו' א"ר חגיי הדא דתימר בהוא דלא יכיל מיקמה טבאות. ברם הוא דיכיל מיקמת טבאות מיפק לון מן הדא ויטלון לדין.

דברי ר' חגאי הם הערת פירוש החוזרים אל אמצע המעשה. וברור שהוספה לסוף המעשה בגלל בשהמעשה כבר היה קבוע לפניה

[5]

פאה ד:ו לח עמ ב

אמר ר' זעירא ר' לעזר ור' יוחנן ור' יהושע בן לוי שלשתן אמרו דבר אחד.

1. ר' לעזר דאמר ר' זעירא בשם ר' לעזר אדם זוכה לחבירו במציאה

2. ר' יוחנן דתנינן תמן (כתובות ו:א) מציאת בנו ובתו הקטנים וכו' ואמר ר' יוחנן בשאינן טפולין לאביהן אבל אם היו לאביהן מציאתן שלו

3. ר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי

הליקוט של שמועות ותלמוד נוסף אחר כך לברר את מקורות ר' זעירא ואינם מדברי ר' זעירא שהרי ר' זעירא עצמו נזכר בו.